

- Plany Zrównoważonej Mobilności

Miejskiej (SUMP) są sposobem na efektywniejsze rozwiązywanie problemów transportowych w miastach – podkreśla Tomasz Zwoliński z Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Krakowa. Reprezentowany przez niego Wydział jest odpowiedzialny za miejską politykę transportową i dokumenty studialne dotyczące systemu transportu oraz prognoz ruchu. Również w ramach swoich kompetencji Wydział realizuje działania związane z unijnym projektem CH4LLENGE, który został poświęcony dopracowaniu i upowszechnieniu metodologii SUMP.

Zgodnie z obowiązującymi definicjami pod pojęciem Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) należy rozumieć plan strategiczny zaprojektowany tak, aby spełniać potrzeby mobilnościowe osób oraz gospodarki w mieście i w jego otoczeniu, z równoczesnym zapewnieniem lepszej jakości życia. Taki plan opiera się na dotychczasowych praktykach planistycznych oraz bierze pod uwagę kwestie integracji, udziału społecznego oraz zasad oceny. Polityki i działania określone w planie zrównoważonego transportu miejskiego powinny obejmować kompleksowo wszystkie środki i formy transportu funkcjonujące w całej aglomeracji miejskiej, w tym transport publiczny i prywatny, pasażerski i towarowy, zmotoryzowany i niezmotoryzowany, oraz uwzględniać zagadnienia ruchu i parkowania.

- Opierając się na dotychczasowych praktykach i regulacjach państw członkowskich, jako zasadnicze cechy SUMP, odróżniające je od innych planów transportowych, wymienia się: podejście partycypacyjne, zobowiązanie się do zrównoważonego rozwoju, podejście zintegrowane, przejrzystą wizję, cele oraz wymierne wskaźniki, a także przeglądy kosztów i korzyści – mówi Tomasz Zwoliński. Te cechy zostały opisane w „Guidelines on the development and implementation of a Sustainable Urban Mobility Plan”, a więc w dokumencie o charakterze wytycznych. – Dla mnie ten dokument jest „solą” zrozumienia tego czym jest SUMP – podkreśla Tomasz

Zwoliński.

W tradycyjnym sposobie planowania transportu uwaga koncentrowana jest na ruchu, na uzyskaniu jego płynności i prędkości. Uwaga w tym przypadku jest również koncentrowana na środkach transportu i na infrastrukturze transportowej. W wyniku takiego podejścia zasadnicze zdanie w tych kwestiach należy do decydentów miejskich i inżynierów. W metodologii SUMP uwaga koncentrowana jest na ludziach, na tym by zapewnić im dostępność komunikacyjną oraz odpowiednią jakość życia w mieście. Planowanie transportu jest więc integrowane z planowaniem przestrzennym, z rozwojem gospodarczym oraz z potrzebami socjalnymi i zdrowotnym, jak również z wymaganiami środowiska. Tworzony w ten sposób plan daje długoterminową wizję, a w jej tworzeniu aktywnie uczestniczą miejskie społeczności. W przeciwieństwie do tradycyjnych sposobów planowania, w których nie udaje się pomierzyć efektów, w metodologii SUMP stosuje się wskaźniki i na podstawie mierzalnych danych taki plan jest aktualizowany, modyfikowany i doskonalony.

Wiele miast, w tym również polskich, może jeszcze nie w pełni, ale na pewno w planowaniu transportu już wykorzystuje szereg zasad z metodologii SUMP. Na pewno wdrożenie takiego podejścia wymaga jeszcze wielu działań promujących. W raporcie „The state-of-the-art of sustainable urban mobility plans in Europe” (wrzesień 2012, Rupprecht Consult oraz Edinburgh Napier University; www.mobilityplans.eu, projekt EltisPlus) jako bariery rozwoju SUMP wskazano: zorientowanie na samochód (w znaczeniu społecznym, lobbingu oraz istniejących funduszy przeznaczonych na transport), brak odpowiedniej wiedzy wśród kadr urzędów miejskich, potencjalny czas potrzebny na przygotowanie planu, brak zasobów koniecznych do faktycznego wdrożenia zaproponowanych w SUMP działań oraz brak zainteresowania tą ideą ze strony polityków (idea SUMP jest często postrzegana jako coś abstrakcyjnego).

CH4ALLENGE - Wyzwania planowania zrównoważonej mobilności w miastach – to projekt finansowany z programu Intelligent Energy Europe. Celem jego jest wspieranie europejskich miast o zróżnicowanym poziomie zaawansowania w tworzeniu i wdrażaniu planów zrównoważonej mobilności (SUMP – Sustainable Urban Mobility Planning). Cyfra cztery w nazwie CH4ALLENGE akcentuje wyzwania projektu, które wyznaczono w czterech obszarach: udziału społecznego (aktywne angażowanie lokalnych interesariuszy i obywateli w proces planowania mobilności); współpracy (wzmocnienie współpracy terytorialnej, politycznej, administracyjnej i międzysektorowej); wyboru działania (identyfikacja najbardziej odpowiedniego pakietu działań, dostosowanego do celów polityki danego miasta); monitoringu i oceny (ocena wpływu działań i ocena procesu planowania mobilności). W grupie partnerów projektu CH4ALLENGE, reprezentujących miasta, znalazł się Kraków.

W obszarze „udziału społecznego w rozwoju SUMP” liderem w projekcie jest belgijska Gandawa. Natomiast zadaniem Krakowa w działaniach tego obszaru jest wykonanie oceny istniejących procesów i doświadczeń związanych z udziałem społecznym, a przede wszystkim opracowanie materiałów: „Lokalne strategie

udziału społecznego w SUMP” i „Dokumentacja pilotażu dot. angażowania interesariuszy”.

W obszarze „współpracy instytucjonalnej w rozwoju SUMP”, którego liderem jest Leeds (miasto w północnej Anglii, w hrabstwie West Yorkshire), zadaniem Krakowa będzie przygotowanie strategii współpracy instytucjonalnej oraz opracowanie materiałów: „Lokalne strategie dot. współpracy instytucjonalnej w ramach opracowania SUMP” i „Dokumentacja pilotażu dot. współpracy instytucjonalnej”.

W obszarze „identyfikowania najbardziej efektywnych działań wdrożeniowych” najważniejszym zadaniem Krakowa będzie przetestowanie przygotowanego przez lidera tej części projektu, tj. przez Uniwersytet w Leeds, generatora działań. W zależności od wyzwań stojących przed danym miastem generator będzie, jako rodzaj narzędzia, wspomagał w doborze środków służących ich sprostaniu. Ponadto Kraków przygotuje raporty nt. lokalnej sytuacji transportowej.

Z kolei w obszarze „monitorowania i ocena postępów”, w którym liderem jest Drezno, zadaniem Krakowa będzie opracowanie dokumentu „Programy oceny SUMP”.

AS